

..
..
..
..
..

Настоящото се издава на основание изплащателните документи, намиращи се в, за да послужи при пенсиониране, съгласно чл. 40 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж /обн., ДВ, бр. 21 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 43, 61 и 81 от 2000 г., бр. 36 от 2001 г., бр. 19 от 2002 г., попр. бр. 21 от 2002 г., доп. бр. 74, 76 и 119 от 2002 г.; изм. и доп. бр. 19 от 2003 г./. За неверни вписвания длъжностните лица, подписали удостоверението, както и ползващите го носят отговорност по Наказателния кодекс.

Изготвил: Гл. счетоводител: Ръководител:

/Печат/

У П Ъ Т В А Н Е

за попълване на удостоверение обр. УП-3

1. В графа 2 се вписва длъжността, която лицето е заемало. В тази графа на отделен ред се посочва причината, поради която през определен период лицето не е работило, ако това време се зачита за осигурителен стаж по Кодекса за социално осигуряване, напр. при ползване на отпуск поради временна неработоспособност или бременност и раждане, платен или неплатен отпуск или на законна стачка.

Когато осигурителният стаж е положен при условията на първа или втора категория труд, работодателят посочва съответната точка от отм. Правилник за категоризиране на труда при пенсиониране за периода до 31 декември 1999 г. или от Наредбата за категоризиране на труда при пенсиониране за периода след 1 януари 2000 г., по която предлага да се зачете осигурителния стаж на лицето.

Точното означаване на длъжността или извършваната работа е от значение за правилното определяне категорията на труда при пенсиониране за осигурителен стаж и възраст.

2. В графа 3 се вписва датата /ден, месец и година/, на която лицето е постъпило на работа.

3. В графа 4 се вписва датата, /ден, месец и година/, на която лицето е напуснало работа.

4. В графа 5 се вписва осигурителният стаж за времето, посочено в графи 3 и 4, изчислен по начина, посочен в чл. 9 от КСО, чл. 38 и чл. 39 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж.

Съгласно чл. 38, ал. 1 от НПОС осигурителният стаж се изчислява в дни, месеци и години за времето, през което лицата са били осигурени, и за това време са внесени или са дължими осигурителните вноски за всички осигурени социални рискове; всички осигурени социални рискове без трудова злополука и професионална болест; всички осигурени социални рискове без безработица; инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт и за трудова злополука и професионална болест; инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт.

За осигурителен стаж, без да се правят осигурителни вноски съгласно чл. 9, ал. 2 от КСО, се зачита времето:

- на платен и неплатен отпуск за отглеждане на малко дете;
- на платените и неплатените отпуски за временна неработоспособност и за отпуск за бременност и

- раждане;
- на неплатения отпуск до 30 работни дни през една календарна година;

За времето до 1 януари 2003 г. осигурителният стаж на лицата по чл. 4, ал. 1, т. 1-3, 5 и ал. 2 от КСО - работниците и служителите, наети на работа за повече от пет работни дни, или 40 часа, през един календарен месец, независимо от характера на работата, от начина на заплащането и от източника на финансиране; държавните служители; кадровите военнослужещи по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, държавните служители - офицери, сержанти и граждански лица по Закона за Министерството на вътрешните работи и лицата по § 19 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изпълнение на наказанията; лицата, които работят по втори или по допълнителен трудов договор и работниците и служителите, наети на работа при един или повече работодатели за не повече от 5 работни дни /40 часа/ се зачита и изчислява, както следва:

1. за един ден осигурителен стаж се зачита времето, през което лицата са отработили най-малко половината от законоустановеното за тях работно време за деня и са получили възнаграждение не по-малко от минимално установеното за страната за съответната продължителност на работното време /чл. 38, ал. 2, т. 1 от НПОС/;

2. осигурителният стаж на лицата, които са работили по-малко от посоченото в т. 1 работно време и са получили възнаграждение не по-малко от минимално установеното за страната за съответната продължителност на работното време, се изчислява, като сборът от отработените часове се раздели на законоустановената за тях дневна продължителност на работното време; При тези условия се изчислява и осигурителният стаж на лицата, работещи при сумирано отчитане на работното време, като осигурителният стаж не може да бъде по-голям от броя на работните дни, за които е установено сумираното отчитане на работното време /чл. 38, ал. 2, т. 2 от НПОС/;

3. осигурителният стаж на лицата, които са получили възнаграждение, по-малко от минимално установеното за страната за съответната продължителност на работното време се изчислява, като изплатената сума се раздели на среднодневната минимална работна заплата за страната /чл. 38, ал. 2, т. 3 от НПОС/.

За времето след 31 декември 2002 г. осигурителният стаж на лицата по чл. 4, ал. 1, т. 1-4, т. 6 и ал. 2 от КСО - работниците и служителите, наети на работа за повече от 5 работни дни или 40 часа през един календарен месец, независимо от характера на работата, от начина на заплащането и от източника на финансиране; държавните служители; съдиите, прокурорите, следователите, съдия-изпълнителите, съдиите по вписванията и съдебните служители; кадровите военнослужещи по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, държавните служители - офицери, сержанти и граждански лица по Закона за Министерството на вътрешните работи, и държавните служители - офицери, сержанти и граждански лица по Закона за изпълнение на наказанията; лицата, които работят по втори или по допълнителен трудов договор; работниците и служителите, наети на работа при един или повече работодатели за не повече от 5 работни дни /40 часа/ през календарния месец се зачита и изчислява, както следва:

1. За един ден осигурителен стаж се зачита времето, през което лицата по чл. 4, ал. 1, т. 1-4, т. 6 и ал. 2 от КСО са отработили пълното законоустановено за тях работно време за деня, ако за това време са внесени или са дължими осигурителните вноски върху полученото възнаграждение, а за работниците и служителите, работещи по трудово правоотношение - върху не по-малко от минималния осигурителен доход по чл. 6, ал. 2, т. 3 КСО за съответната професия по икономическа дейност /чл. 38, ал. 3, т. 1 от НПОС/.

2. **Осигурителният стаж на лицата по чл. 4, ал. 1, т. 1-4, т. 6 и ал. 2 от КСО**, които са работили при непълно работно време и са били осигурени върху полученото възнаграждение, а за работниците и служителите върху не по-малко от минималния осигурителен доход за професията по икономическа дейност за съответната продължителност на работното време, се изчислява, като сборът от отработените часове се раздели на установената с нормативен акт продължителност на работното време. При тези условия се изчислява и осигурителният стаж на лицата, работещи при сумирано отчитане на работното време, като осигурителният стаж не може да бъде по-голям от броя на работните дни, за които е установено сумираното отчитане на работното време /чл. 38, ал. 3, т. 2 от НПОС/.

По същия начин се зачита и изчислява осигурителният стаж на лицата, **работещи по договори за управление и контрол на търговските дружества, които работят по трудови договори, а именно**

до 1 януари 2003 г. осигурителният им стаж се изчислява по реда на чл. 38, ал. 2, т. 1-3, **а за времето след 31 декември 2002 г.** по чл. 38, ал. 3, т. 1 и 2 от НПОС.

3. На основание чл. 38, ал. 3, т. 4 от НПОС за осигурителен стаж се зачита времето на платените и неплатените отпуски за временна неработоспособност, на неплатения отпуск до 30 работни дни в една календарна година и на платените отпуски по Кодекса на труда или по други закони. Когато лицето е работило при непълно работно време тези отпуски се зачитат за осигурителен стаж пропорционално на пълната продължителност на работното време.

4. За осигурителен стаж се зачита и времето на отпуските за бременност, раждане и осиновяване, както и за отглеждане на дете в размерите, определени в Кодекса на труда - изцяло, независимо от продължителността на работното време /чл. 38, ал. 3, т. 5 от НПОС/.

На лицата, наети на работа без определено работно време, на които се заплаща според изработеното и на работещите надомно, за времето преди 1 януари 2003 г. зачитането и изчисляването на осигурителният стаж е уредено с разпоредбите на чл. 39, ал. 1 от НПОС.

За една година осигурителен стаж на тези лица се зачита годината, през която са реализирали доход в размер не по-малък от 12 минимални месечни работни заплати за страната, ако за всеки месец поотделно са получили възнаграждения не по-малко от половината от минималната месечна работна заплата за страната /чл. 39, ал. 1, т. 1 от НПОС/.

Месеците в годината, през която е получено по-малко от посоченото трудово възнаграждение, се зачитат за осигурителен стаж, като сумата, получена за годината, се раздели на съответната минимална месечна работна заплата /чл. 39, ал. 1, т. 2 от НПОС/.

Дните за месеца, през който е получена по-малко от половината от минималната месечна работна заплата за страната, се зачитат за осигурителен стаж, като получената сума се раздели на съответното минимално дневно възнаграждение /чл. 39, ал. 1, т. 3 от НПОС/.

На лицата, наети на работа без определено работно време, на които се заплаща според изработеното, както и на работещите надомно, **за времето след 31 декември 2002 г.** за един месец осигурителен стаж се зачита времето, за което са внесени или са дължими осигурителни вноски върху полученото възнаграждение, но върху не по-малко от минималния месечен осигурителен доход за съответната професия по икономическа дейност /чл. 39, ал. 2 от НПОС/.

Когато при изчисляване на осигурителният стаж на лицата се получи остатък по-голям от половината от дневното работно време, определено съгласно Кодекса на труда или друг нормативен акт, той се зачита **за един ден осигурителен стаж**. Когато полученият остатък е равен или по-малък от половината от дневното работно време, същият не се взема предвид при изчисляване на осигурителния стаж /чл. 38, ал. 4 от НПОС/.

При изчисляване на осигурителния стаж на лицата, които са работили при определено с Кодекса на труда или с друг нормативен акт работно време, един пълен месец осигурителен стаж се зачита, когато са зачетени за осигурителен стаж всички работни дни /чл. 38, ал. 9 от НПОС/.

Ако зачетените за осигурителен стаж дни през отделни месеци на годината са по-малко от работните дни за месеца, осигурителният стаж се признава за толкова месеца, колкото се получат, като общият брой на дните, зачетени за осигурителен стаж, включително дните на ползвания законоустановен отпуск, се раздели на 21 при 5-дневна работна седмица и на 25 при 6-дневна работна седмица. Към изчисления по този начин осигурителен стаж се прибавят и пълните месеци, зачетени за осигурителен стаж, през годината /чл. 38, ал. 10 от НПОС/.

Ако през календарния месец лицето е било осигурено на различни основания, за осигурителен стаж се зачита не повече от един месец /чл. 38, ал. 11 от НПОС/.

Една година осигурителен стаж се зачита, когато са зачетени за осигурителен стаж 12 месеца /чл. 38, ал. 12 от НПОС/.

Среднодневната минимална работна заплата за страната, се определя, като минималната работна заплата, установена за страната, се раздели на броя на работните дни за съответния месец /чл. 38, ал. 13 от НПОС/.

В случаите, когато осигурителният стаж на лицето не е равен на трудовия /служебен/ стаж, в трудовата /служебната/ книжка се вписва само трудовият /служебен/ стаж. Продължителността на осигурителния стаж на лицето се вписва в удостоверение обр. УП-3 /УП-30/, издадено от осигурителя.

Когато лицето е работило при непълно работно време, осигурителят посочва в удостоверение обр. УП-3 законоустановеното за него работно време и непълното работно време, при което е работило лицето.